

W miniony czwartek, 5 XII 2019 roku, w Instytucie Nauk o Wychowaniu odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Metodyczna „Szachy w teorii i praktyce edukacyjnej”. Konferencja otworzyła niezwykle interesującą przestrzeń naukowej dyskusji nad znaczeniem gry w szachy w teorii i praktyce edukacyjnej. Stała się także okazją do wymiany doświadczeń w nauczaniu „królewskiej gry” na różnych etapach kształcenia, w ramach edukacji formalnej, nieformalnej i poza-formalnej. Honorowym patronatem Konferencję objął Rektor Uniwersytetu Pedagogicznego, prof. dr hab. Kazimierz Karolczak, Wojewoda Małopolski – Piotr Ćwik, Marszałek Województwa Małopolskiego – Witold Kozłowski. Partnerem merytorycznym jest Instytut Badań Edukacyjnych. Konferencja otrzymała także Partnerstwo Miasta Krakowa.

Konferencja rozpoczęła się uroczystym otwarciem. Gości przywitani: Pani Prorektor ds. Studenckich, dr. hab. Katarzyna Potyrała, prof. UP, Dyrektor Instytutu Nauk o Wychowaniu dr hab. Andrzej Ryk, prof. UP oraz Pani Kamila Kałużna, Prezes Małopolskiego Związku Szachowego.

Pierwszą część obrad plenarnych *Szachy w teorii edukacyjnej* otworzyło wystąpienie **Ks. Tadeusza Isakowicza-Zaleskiego**, który wygłosił referat pod tytułem: *Refleksje osobiste nt. gry w szachy m.in. w rodzinie i nie tylko* w którym odnosił się do własnego osobistego doświadczenia.

Następnym prelegentem był **dr Stanisław Kowal**. Uczestnicy konferencji wysłuchali wystąpienia pod tytułem *Personalizacja i zróżnicowanie w teorii i praktyce edukacyjnej*. Swoją wiedzę psycho-pedagogiczną w wystąpieniu pod tytułem *Radzenie obie z porażką* podzieliła się **dr Joanna Wnęk-Gozdek**. Natomiast problematykę stresu podjęła w swoim wystąpieniu *Stres w teorii i praktyce edukacyjnej* **dr Patrycja Curyło-Sikora**.

Z kolei **Piotr Zieliński** - instruktor i sędzia szachowy wygłosił referat pod tytułem: *Szachy w szkole – obiegowe opinie uzasadniające miejsce szachów w szkole w zestawieniu z wynikami badań naukowych*. Prelegent jest członkiem honorowym Polskiego Związku Szachowego a od 1990 dyrektorem szkół w Suwałkach, przewodniczącym Rady Sportu przy Prezydencie Suwałk. Pierwszą część obrad plenarnych zamknęło wystąpienie **Michała Kanarkiewicza**, doradcy strategicznego największych korporacji w Polsce i na świecie, wykładowcy MBA, autora 5 książek, mówcy inspiracyjnego, szachisty i ambasadora królewskiej gry w Polsce. Prelegent wygłosił referat pod tytułem: *Dlaczego warto grać w szachy?*

Druga część obrad plenarnych, *Szachy w praktyce edukacyjnej* poświęcona była zagadnieniom metodycznym i praktyce edukacyjnej. Otworzyła ją **Wiesława Walkowska**, nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej, instruktor Polskiego Związku Szachowego. Wygłosiła referat pod tytułem: *Nauka gry w szachy w klasie szkolnej jako proces wspomagający rozwój dzieci w oparciu o praktykę szkolną*

Kolejnym prelegentem w tej części obrad była **Jolanta Katarzyna Dados** - nauczyciel dyplomowany edukacji wczesnoszkolnej, która od roku 2014 prowadzi zajęcia szachowe według założeń projektu „Edukacja przez Szachy w Szkole”. J. K. Dados wygłosiła referat pod tytułem: *Nie tylko szachy - jak wykorzystać naukę gry w szachy do osiągania innych celów edukacyjnych*.

Następnie uczestnicy konferencji wysłuchali wystąpienia **Rafała Daniszewskiego** *Przedszkolne Koło Szachowe czyli "Syzyfowe prace"*. Następnie wysłuchaliśmy wystąpienia **Sylwii Nowak i Jacka Przybylskiego**. **Sylwia Nowak** jest z zawodu nauczycielem wychowania przedszkolnego, edukacji wczesnoszkolnej, historii , instruktor szachowy w klasach I-III. **Jacek Przybylski** to fizyk z wykształcenia, instruktor i sędzia szachowy. Prelegenci wygłosili referat pod tytułem: *Szachy są dla dzieci dobre! Jak próbujemy to wykorzystać w SP 48 i SP 62 w Krakowie*.

Swoje wystąpienie organizatorom konferencji przekazał Witalis Sapis, polski szachista, sędzia klasy międzynarodowej (*International Arbiter*). Przekazany referat nosił tytuł *Rola strategii w szachach i w życiu*.

Następnie zebrani wysłuchali wystąpienia **Krzysztofa Krupy**, współautora książki „SZACHY. W Królestwie Geniuszu i Fantazji”, dyrektora Młodzieżowego Domu Kultury, twórcy Młodzieżowego Świąta Wrocławia, Kongresu dr Jana Zukertorta (X Edycji), pierwszego trenera Jolanty Zawadzkiej (Mistrzyni Świata, Europy, wielokrotnej Mistrzyni Polski, Wicemistrzyni Olimpijskiej). Wystąpienie nosiło tytuł: *Szachy. Królestwo geniuszu i fantazji. Droga do wszechstronnego rozwoju dzieci*. Kolejne wystąpienie zaprezentował **Czesław Spisak**. Wystąpienie miało tytuł *Innowacyjne środki dydaktyczne wykorzystywane w edukacji szachowej*. Ten utytułowany szachista od 1998 roku zajął się szkoleniem juniorów, pozostając jednocześnie czynnym zawodnikiem i osiągając sukcesy na obu tych polach. W roku 2012 uchwałą Zarządu Polskiego Związku Szachowego powołany został na stanowisko trenera reprezentacji Polski na Światową Olimpiadę Szachową Juniorów do 16 lat w

Stambule. W 2013 roku jego podopieczni zdobyli wicemistrzostwo Polski Juniorów a rok później złoty medal.

Następnie przyszedł czas na wystąpienie **Olgi Smoleńskiej**, doktora nauk o kulturze fizycznej na Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu. Jej wystąpienie nosiło tytuł *Obozy sportów mentalnych UMK WNOZI – chessyoga - innowacyjna forma aktywności w Polsce*. Drugą część obrad plenarnych zamknęło wystąpienie **Marka Mrocza** *Założenia dydaktyczne sowieckiej szkoły szachowej*.

Trzecią część obrad plenarnych poświęcono *szachom w środowisku osób z dysfunkcją wzroku*. Rozpoczęło ją wystąpienie *Szachy w środowisku osób z dysfunkcją wzroku* **Piotra Dukaczewskiego**, szachisty i działacza sportowego, mistrza międzynarodowego od 1986 roku. Swoje wystąpienie pod tytułem *Trening szachowy niewidomych i słabowidzących* przekazał organizatorom konferencji **Ryszard Bernard**, trener szachowy II kl, mistrz FIDE; wielokrotny finalista mistrzostw Polski, wyróżniony przez Polski Związek Szachowy „Hetmanem” za całokształt działalności. Następnie głos zabrała **dr hab. prof. AWF Joanna Sobiecka**. Prelegentka jest członkiem: Rady Sportu Osób Niepełnosprawnych powołanej przez Ministra Sportu i Turystyki, Polskiego Towarzystwa Naukowego Adaptowanej Aktywności Fizycznej a także Komisji Sportu Kobiet Polskiego Komitetu Olimpijskiego. Wygłosiła referat pod tytułem: *Wspomnienia z wykładów prezentowanych przez Jerzego Bryckiego w Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie nt. „Szachy jako jedna z form rehabilitacji osób niewidomych”*

Następnie przyszedł czas na wystąpienie **Piotra Stefańskiego**, tyflop pedagoga, oligofrenopedagoga, terapeuty wczesnego wspomagania, prezesa *Stowarzyszenia Rodziców i Przyjaciół Dzieci Niewidomych i Słabowidzących Nadzieja*. Prelegent wygłosił referat pod tytułem: *Nauka gry w szachy pod kierunkiem mistrza w aspekcie rewalidacji dzieci z niepełnosprawnością narządu wzroku*, odwołując się do mistrza, jakim w tym obszarze stała dla niego Pan Jerzy Brycki.

Trzecią część obrad zakończył referat **dr Elżbiety Bryckiej** pod tytułem *Szachy w filatelistyce*.

Obrady konferencji pozwoliły na pogłębienie wiedzy na temat różnorodnych aspektów związanych z edukacją szachową oraz współczesnych problemów dydaktycznych i

metodycznych związanych z jej rozwojem. Wystąpienia reprezentowały bardzo wysoki poziom merytoryczny i ukazały autentyczne znaczenie, jakie dla edukacji może mieć dalsze rozwijanie podejmowanej problematyki.